

Stk. 1-4 er udtryk for en liberal holdning til spørgsmålet om gyldighed med hensyn til form. Det må imidlertid erindres, at anvendelse af art. 7 kan komme på tale også i relation til formkrav. Som eksempel kan nævnes, at en dansk domstol i medfør af art. 7, stk. 2, kan – og skal – håndhæve monopollovens § 8 om ugyldighed af konkurrencebegrænsende aftaler, som i strid med lovens § 6, stk. 1, ikke er anmeldt til monoptilsynet, uden hensyn til, hvilken lov der finder anvendelse på kontraktforholdet, og uden hensyn til, hvor aftalen er indgået.

Stk. 5 indeholder en særregel om formkrav vedrørende forbrugeraftaler, som er omfattet af art. 5, og som er indgået under de i art. 5, stk. 2, nævnte omstændigheder, dvs. de forbrugeraftaler, som også er omfattet af særreglerne i art. 5. Sådanne aftalers gyldighed med hensyn til form skal alene afgøres efter loven i det land, hvor forbrugeren har sin bopæl. Dette indebærer eksempelvis, at udenlandske virksomheder, der driver dørsalg eller postordresalg i Danmark, ikke alene materielt skal respektere den fortrydelsesret, forbrugeren har i henhold til lov om visse forbrugeraftaler, men også vil være omfattet af pligten til at give forbrugeren oplysning om fortrydelsesretten, jfr. lovens §§ 7 og 13.

Endelig indeholder *stk. 6* en særregel vedrørende aftaler, hvis genstand er en ret over fast ejendom, smlg. art. 4, stk. 3. Indeholder loven i det land, hvor ejendommen er beliggende, formkrav, som dels er internationalt præceptive, dels skal iagttages, uanset i hvilket land aftalen indgås, skal disse formkrav respekteres også af domstolene i andre konventionsstater.

Til konventionens art. 10

Stk. 1 indeholder retningslinier for, hvilke retsspørgsmål der skal afgøres efter den lov, som i henhold til artiklerne 3-6 og 12 skal anvendes på kontrakten (»kontraktstatuttets grænser«). Opregningen i litra a-e er alene en eksemplifikation, og det almindelige princip er, at den udpegne lov skal anvendes på alle spørgsmål vedrørende parternes indbyrdes forpligtelser med forbehold af de spørgsmål, som udtrykkeligt er undtaget eller omfattet af særregler (eksempelvis spørgsmål vedrørende myndighed eller aftalens form). Opregningen har den betydning, at de heri nævnte spørgsmål under alle omstændigheder skal anses for omfattet af kontraktstatuttet. I øvrigt må eventuelle tvivlsspørgsmål afgøres efter *lex fori*. Set fra en dansk synsvinkel indeholder *stk. 1* næppe noget,

som ikke også ville gælde uden denne bestemmelse.

Litra c vedrørende virkningerne af misligholdelse indeholder to begrænsninger. For det første skal misligholdelsesbeføjelserne kun fastsættes efter kontraktstatuttet i det omfang, disse beføjelser ligger inden for, hvad det er muligt at anderkende efter domstolens egne processuelle regler. Domstolen vil eksempelvis ikke være forpligtet til at pålægge en part dom til naturalopfyldelse i tilfælde, hvor dette ikke er muligt efter dens egen lov. For det andet er erstatningsudmåling kun omfattet af kontraktstatuttet i det omfang denne reguleres af retsregler, f.eks. regler om ansvarsbegrænsning eller om normalerstatning. Baggrunden herfor er, at nogle lande i øvrigt anser erstatningsudmåling som en rent faktisk foreteelse. Fra et dansk synspunkt må erstatningsudmåling formentlig i det hele siges at være underkastet retlig regulering, således at kontraktstatuttet fuldt ud finder anvendelse.

Ifølge litra d omfatter kontraktstatuttet også spørgsmål vedrørende forældelse eller andet retighedsfortabelse som følge af fristoverskridelse, f.eks. overskridelse af en absolut reklamationsfrist.

Ifølge litra e er også spørgsmål vedrørende virkningerne af en aftales ugyldighed, f.eks. spørgsmål om tilbagegivelse af ydelserne, erstatning og berigelseskrav, underkastet kontraktstatuttet, dvs. den lov, som ville være anvendelig, hvis aftalen var gyldig. Under forhandlingerne tog visse af deltagerstaterne afstand fra denne bestemmelse med henvisning til, at disse spørgsmål ikke kan bedømmes som kontraktretlige. Som følge heraf optog man i art. 22 en adgang for de kontraherende stater til at tage forbehold om ikke at anvende denne bestemmelse. Bl.a. under hensyn til, at selve ugyldighedsspørgsmålet skal afgøres efter kontraktstatuttet, jfr. art. 8, forekommer det imidlertid naturligt også at lade virkningerne af ugyldigheden være omfattet heraf. Der stilles derfor ikke forslag om, at forbeholdsadgangen skal udnyttes af Danmark.

Spørgsmål vedrørende opfyldelse er som udgangspunkt omfattet af kontraktstatuttet, jfr. *stk. 1*, litra b.

Stk. 2 indeholder imidlertid en modifikation, hvorefter der for så vidt angår fremgangsmåden ved opfyldelse og foranstaltninger i anledning af mangelfuld opfyldelse skal tages hensyn til loven på opfyldelsesstedet. Der tænkes eksempelvis på regler om helligdage, åbningstider, den praktiske fremgangsmåde ved undersøgelser af en salgsgenstand eller praktiske foranstaltninger, der skal